

ODŮVODNĚNÍ

A. OBECNÁ ČÁST

A. a - Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení a cíle

1.1. Název

Návrh vyhlášky o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny

1.2 Definice problému

Podle § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, je možné část krajinného celku, který vykazuje významné kulturní hodnoty, prohlásit za památkovou zónu. Pro prohlášení památkové zóny je podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, určující charakteristika významných kulturních hodnot území, vymezení hranice památkové zóny, popis předmětu ochrany, stanovení podmínek pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí. Pro účely česko-německé sériové nominace na Seznam světového dědictví UNESCO Hornická kulturní krajina Krušnohoří byl na základě terénního průzkumu a odborných studií proveden výběr historicky významných celků k prohlášení za památkové zóny. Každá z navržených památkových zón představuje svébytnou kapitolu o původu a vývoji uceleného hornického regionu. Krajina a památky na těžbu a zpracování rud, dochované v podstatě ve stavu po skončení těžby, poskytují komplexní náhled do specificky jedinečného světa obyvatel s montánní činností spojených. Podíl na spoluvytváření kulturní krajiny má vedle montánní i stavební činnosti člověka také dochované nedotčené přírodní bohatství Krušných hor s mimořádně hodnotnou florou a faunou.

Za Karlovarský kraj byly vybrány dva krajinné celky k prohlášení za památkové zóny, a to Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná a Hornická kulturní krajina Jáchymov, za Ústecký kraj se jedná také o dva krajinné celky, kterými jsou Hornická kulturní krajina Háj-Kovářská-Mědník a Hornická kulturní krajina Krupka.

V případě Hornické kulturní krajiny Krušnohoří je účelem prohlášení krajinných památkových zón zvýšená ochrana krajiny s kulturně historickými hodnotami souvislého území v okolí těchto sídel, utvářená po staletí trvající hornickou činností a navazujícími lidskými aktivitami. Vzájemně pohledově či funkčně provázané stavební památky a jejich vazba na přilehlou krajinu, spolu s umělými terénními útvary projevujícími se v reliéfu krajiny vyžadují ochranu formou spojitého území.

Charakteristika předmětných území

Území **Krajinné památkové zóny Hornická kulturní krajina Abertamy - Boží Dar - Horní Blatná** zahrnuje nejvýznamnější části revírů Abertamy, Boží Dar a Horní Blatná v oblasti Krušných hor. Zachovaná stará důlní díla, jejich technická i technologická zařízení, jsou doprovázena nadzemními stavbami montánního charakteru i architekturou vzniklou díky

důlní činnosti. Vymezené území zahrnuje i stavby s těžbou související a v neposlední řadě také pozůstatky po montánní činnosti v této části Krušnohoří. Mezi významné objekty a oblasti montánní krajiny patří Červená jáma a Schnepnova pinka na Hřebečné, důl Mauritius a štola Kryštof na Hřebečné, vodní příkopy k dolu Mauritius, Mrtvý rybník, lom u Hřebečné, část revíru Neklid, Zlatý kopec – Kaffenberg a Hrazený potok, sejpy u Božího Daru, sejpy na Kravím potoce, Božidarské rašeliniště, Vlčí jámy, Blatenský vodní příkop, Kozí sejpy, doly Konrád a Vavřinec u Horní Blatné, Bludná, Sněžná hůrka – důl Zuzana, Luhy a Jelení vrch.

Jeden z ústředních revírů daného území - Hřebečná se nachází v centrální vrcholové partii Krušných hor, v místech s největší koncentrací rudních výskytů v Krušných horách vůbec. Tento revír patřil historicky k největším ložiskům cínových rud v českých zemích a díky své 400leté téměř kontinuální historii umožňuje sledovat vývoj dolování a zpracování rud po dlouhé období. Je zároveň názornou ukázkou montánní krajiny, dlouhodobě utvářené člověkem v souvislosti s exploatací rud. Všechny součásti souboru vykazují charakteristické podzemní a nadzemní znaky montánní činnosti: vyskytují se zde štoly z 16. až 18. století s dobře dochovanými ukázkami ruční hornické práce, šachty z 16. až 20. století, haldy hlušiny, rozsáhlé pinky vzniklé kombinací povrchového a hlubinného dolování v 16. až 18. století, báňské rybníky a příkopy, pozůstatky po zpracování rud a doklady historického osídlení.

Historický rudní revír Boží Dar, proslulý od 16. století těžbou rud stříbra a rýžováním i těžbou cínových rud, se nachází v centrální vrcholové partii Krušných hor. Na jihu sousedí s revírem Jáchymov, jemuž se (pokud jde o charakteristiku stříbrorudných žil) do značné míry podobá, na východě s méně významným revírem Loučná, na západě pak sousedí s cínovými revíry Hřebečná a Horní Blatná. Jedinečná jsou v oblasti Božího Daru především cínovcová rýžoviště, která se v podobném rozsahu a zachování jinde v Krušných horách nenacházejí. Neméně významné jsou i pozůstatky po dolování cínových, železných a dalších rud s doklady historického osídlení na Zlatém Kopci.

Rudní revír Horní Blatná je charakteristickým představitelem ložiska cínových rud vázaných na polohy zrudněných greisenů uložených v krušnohorské žule. Těžba probíhala nejpozději od počátku 16. století až do poloviny 19. století. Kromě tohoto ložiskového typu, známého především z Blatenského vrchu a Bludné, se zde vyskytují i ložiska cínovce v okolních xylitech vázaná na exokontakt žul, dále křemenné žíly s výskyty Fe-Mn rud a v menší míře také žíly pětiprvkové formace s obsahem hlavně Ag- a Co-rud. Cínovec byl v okolí od nejstarších dob dobýván rovněž z četných rozsypů a aluviálních uloženin.

Po dobývání všech těchto surovin se v okolí dochovaly četné pozůstatky, které dodnes významně formují okolní krajinu. Těžba rud kobaltu přispěla už od přelomu 16. a 17. století k rozvoji výroby modré kobaltové barvy, jejímž významným střediskem byla Horní Blatná. Výroba kobaltové barvy se udržela až do poloviny 19. století.

Město Horní Blatná je typickým představitelem krušnohorských horních měst, která byla zakládána v 16. století podle přesně vyměřeného zastavovacího plánu v souvislosti s nálezem rud. Původní renesanční půdorys s rozvinutou zástavbou jedinečných patricijských a měšťanských domů tvoří významný doklad historického osídlení své doby.

Území **Krajinné památkové zóny *Hornická kulturní krajina Jáchymov*** je zcela unikátní, doslova učebnicovou ukázkou montánní krajiny v oblasti Krušných hor. Jáchymovské doly patří mezi jedny z nejbohatších a nejproslulejších v Evropě. Doklady po této montánní činnosti se dochovaly jak v terénu, na povrchu (ústí štol, zasypané staré jámy, propadlé

stařiny, haldy, báňské rybníky, vodní struhy a příkopy), tak i pod zemí v bývalých dolech (zbytky důlních zařízení, výdřeva, větrací a odvodňovací zařízení). V souvislosti s montánní činností byly na mnoha místech vybudovány báňské rybníky a rybníčky, vyhloubeny vodní příkopy (strouhy), které při své cestě načepovaly i ty nejmenší pramínky, a postavila-li se jim do cesty hora, byl do ní buď vyražen tunel, nebo využita stará opuštěná štola. Vymezovat dílčí objekty zvláštní památkové hodnoty je proto na Jáchymovsku velmi obtížné, neboť celé okolí Jáchymova představuje montánní památku mimořádného významu.

Základ hornické kulturní krajiny tvoří důlní díla, technická a technologická zařízení, stavby s těžbou související a v neposlední řadě také pozůstatky po této činnosti. Mezi významné objekty a oblasti patří zejména areál dolu Svornost, štola č. 1 a důl Vysoká jedle, Eliášské údolí, haldový tah Schweizer na Mariánské, městský rybník, oblast tzv. Tureckého vrchu a také místa nepříliš vzdálená minulosti – prostory pracovních táborů v okolí Jáchymova.

Město Jáchymov a jeho bezprostřední okolí patří k nejvýznamnějším oblastem rudného hornictví v celém pásmu Krušnohoří i v celé Evropě. Dochováno je zde značné množství starých důlních děl v autentickém stavu z 16. až 20. století. Architektura související s důlní činností je naprosto mimořádná a jedinečná. Památkové objekty jsou díky minimálním zásahům zachovány v autentickém originálním stavu. U řady z nich ovšem bude také nutná jejich stabilizace a záchrana. Integrita celého území městské aglomerace je značná, narušená je pouze na několika místech novodobou zástavbou a prolukami po demolcích.

Zachovaná důlní díla i stavební památky Jáchymova, vzniklé v období největší konjunktury důlní činnosti, plně souvisejí s montánním dědictvím Krušnohoří. Všechny součásti tohoto souboru vykazují charakteristické podzemní a nadzemní znaky montánní činnosti na Jáchymovsku (500letá kontinuita těžby, éra stříbrná a uranová, důlní činnost v sousedství městského jádra, odvaly a haldy, vyústění štol, důlní technika) a představují reprezentativní vzorek památek montánního charakteru dokládající rozmach důlní činnosti i vyspělost technologie na české straně Krušných hor.

Jáchymov je unikátem díky souhře přírodních a historických podmínek vzniku a mírou i vysokou kvalitou dochovaných konstrukcí a prvků. Zároveň je ukázkou společenského vývoje v česko-saském pohraničí, který měl vliv jak na příchod montánních odborníků, tak i významných humanistů a umělců. Přeshraniční pohyb humanistických osobností, horníků, hutníků a řemeslníků je krušnohorské specifikum s velkým vlivem na hospodářský a společenský život (rozvoj těžby a zpracování a mincování kovů, transfer technologií, vědu, vzdělávání, řemesla, obchod, urbanismus, stavitelství, státní i místní politiku atd.).

Území **Krajinné památkové zóny Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská - Mědník** v Krušných horách zahrnuje rudní revíry v okolí historického horního města Měděnec.

Území má geomorfologicky jednotný charakter náhorní paroviny ve výškách od 800 do 900 m.n.m., nad kterou vystupuje soliterní vrch Mědník severně od jádra města Měděnec, který tvoří pohledové i významové jádro této památkové zóny. Krajina je pokryta převážně řídkými horskými smrčínami s četnými pasekami a rašeliništi, v okolí drobných sídel jsou pak rozsáhlé louky. Území jen zdánlivě přírodní povahy však zároveň nese výrazné znaky reliktní montánní krajiny. Po celé ploše území jsou rozprostřeny dochované pozůstatky po hornické činnosti, jako jsou štoly, zabořená ústí šachet, haldové tahy, pinky apod., nejvíce soustředěné jsou v lokalitě vrchu Mědníku. Významným dokladem historie hornického regionu jsou i

baňská díla zachovaná pod zemí, kterých po sobě minimálně sedm staletí hornické a hutnické činnosti zanechalo velké množství.

Nerostné bohatství, které bylo na území po staletí dobýváno, představují bohatě zastoupené skarny, neboli metamorfované horniny obsahující četné polohy rud – především rud mědi a železa, ale i stříbra a dalších kovů.

V blízkém okolí v obce Kovářská a navazující krajině nalezneme také pozůstatky důmyslných vodohospodářských staveb. Jihozápadně od Kovářské se v torzálním stavu dochovala další unikátní technická památka, tzv. Buquoyská vápenka. Byla vystavěna u místního ložiska vápence, který se v Krušných horách vyskytuje velmi vzácně. Vápenka významně doplňuje typologické spektrum výrobních a zpracovatelských staveb Krušnohoří, včetně své charakteristické polohy vzdálené od zastavěné části území, v blízkosti ložiska a historické transitní cesty.

Zcela mimořádnou montánní památkou je vrch Mědník s autentickými důlními díly a téměř neporušenou montánní krajinou vzniklou během několika set let intenzivní těžby. Na svazích tohoto pahorku, vypínajícího se zřetelně nad okolní planinu, se nachází na 70 větších i menších štol a šachet.

Město Měděnec, které se nalézá již mimo vlastní území navržené památkové zóny, je typickým reprezentantem krušnohorských horních měst zakládaných v 16. století po nálezu rud přesně podle vyměřeného plánu. I přes ne zcela dochovanou původní strukturu sídla zůstal jeho historický urbanistický koncept zachován a podobně jako řada dalších sídel představuje doklad renesančního osídlení skupinou pravidelně ortogonálně založených hornických měst, výrazně spoluvytvářejících charakter montánní krajiny Krušnohoří. Mezi podobná renesanční horní města v tomto i v sousedních regionech řadíme např. Výsluní, Mikulov, Boží Dar, Horní Blatnou a další.

Území **Krajinné památkové zóny Hornická kulturní krajina Krupka**, se nachází ve východní oblasti Krušných hor, zahrnuje historickou část horního města Krupka a okolní historické důlní revíry. Většina území leží na úpatích a svazích hor Loupežník (805 m. n. m.), Komáří hůrky (809 m. n. m.) a Liščího vrchu (776 m. n. m.). Pokrývají je listnaté lesy, ve kterých se místy vyskytují travnaté paseky. Na jedné z nich se nachází ojedinělá horská osada Horní Krupka. Dodnes se dochovala stará hornická stezka spojující tuto osadu s Krupkou.

Krupka představovala nejvýznamnější centrum rudného hornictví ve východní části Krušných hor. Její vznik, kladený do sklonku 13. století, ji řadí mezi nejstarší horní města v Čechách a v Krušnohoří vůbec. Městská zástavba, úzce související s hornictvím, představuje jeden z nejlépe dochovaných souborů památek v Krušných horách.

Jako nejstarší cínový revír v české části Krušných hor ovlivnila Krupka významně vývoj poznání o rudních ložiscích v Krušných horách a způsobu jejich těžby. Výsadní postavení v dějinách krušnohorského rudního hornictví Krupce zajišťuje především velmi dlouhé časové rozpětí těžby, která v době, kdy jinde těžba teprve začínala, měla v Krupce za sebou již třísetletou historii. Oblast je mimořádná také tím, že se na jejím relativně malém území nachází jak historické hornické městské centrum, tak i vysoká koncentrace důlních děl ve volné krajině, která se díky vhodnému systému hospodaření s krajinou dochovala až do současnosti.

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Podle ustanovení § 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byla za památkové zóny vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, ve znění vyhlášky č. 251/1995 Sb., prohlášena území historických jader vybraných měst. V rámci tohoto souboru byla za památkové zóny prohlášena historická jádra měst Horní Blatná, Jáchymov a Krupka.

Postup pro prohlašování památkových zón upravuje vyhláška č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Městská památková zóna Horní Blatná je typickým představitelem krušnohorských horních měst, která byla zakládána v 16. století podle přesně vyměřeného zastavovacího plánu v souvislosti s nálezem rud. Původní renesanční půdorys s rozvinutou zástavbou jedinečných patricijských a měšťanských domů tvoří významný doklad historického osídlení své doby.

Město Jáchymov, které je prohlášeno za památkovou zónu, představuje mimořádně dochovalý ojedinělý soubor pozdně gotické a raně renesanční měšťanské architektury doplněný dalšími významnými stavbami veřejného a církevního charakteru. Většina historických objektů je zejména ve svých interiérech zachovaná v autentickém stavu.

Poslední městskou památkovou zónou, která byla prohlášena mezi prvními památkovými zónami v roce 1992, patří město Krupka. Krupka leží v hlubokém údolí, takže se vyvinula do podoby prudce stoupající ulicovky, nepatrně se vřetenovitě rozšiřující v náměstí. Městu dominoval hrad postavený po roce 1305 na ostrožně nad jižním vstupem do města. V roce 1429 bylo město poničeno husity a později výrazně postiženo událostmi třicetileté války, kdy přišlo o třetinu domů, a nevyhnuly se mu ani katastrofální požáry. Krupka však byla vždy znovu obnovena, a tak se do dnešní doby dochovala souvislá intaktní zástavba údolní osy v nezměněné středověké dispozici. Fasády domů pocházejí převážně z přestaveb z 18. a 19. století, jádra domů jsou často gotická nebo renesanční.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Přímo dotčené subjekty:

- obce, na jejichž území se památkové zóny rozkládají,
- orgány památkové péče, které jsou podle zákona příslušné k vydávání závazných stanovisek (obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady) a jejich nadřízené orgány (Ministerstvo kultury),
- fyzické a právnické osoby – vlastníci (správci, uživatelé) nemovitostí, stavebníci.

Nepřímo dotčeným subjektem je Národní památkový ústav, který jako odborná organizace zřízená Ministerstvem kultury zajišťuje podporu státní správy v oblasti ochrany zájmů památkové péče.

1.5 Popis cílového stavu

Hlavním cílem předkládaného návrhu vyhlášky o prohlášení krajinných památkových zón Krušnohoří je poskytnout obraz procesu přeměn krajiny rudnou těžbou a jejich dopadů na

okolní prostředí včetně vlivů hornictví na ekonomické, kulturní a sociální oblasti života po mimořádně dlouhé historické období, a to od začátků těžby ve 12. až do 20. století.

1.6 Zhodnocení rizika

V případě, že by nedošlo k ochraně Hornické kulturní krajiny Krušnohoří formou prohlášení území za památkové zóny, hrozila by nedostatečná ochrana dokladů o životě našich předků pro budoucí generace, v tomto případě poznání všech aspektů montánního regionu a jeho kultury a zejména dopadů rudného dolování na montánní a monetární dědictví světového rozměru. Rizikem s tím spojeným může být, že se dostaneme do rozporu se zájmy státní památkové péče podle zákona č. 20/1987 Sb. i mezinárodních smluv, ke kterým Česká republika přistoupila, jako je například Úmluva o architektonickém dědictví Evropy, Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a Evropská úmluva o krajině.

Tento návrh je v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Je též v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, i s ostatními předpisy v oblasti památkové péče, a přispívá k naplnění účelu těchto právních předpisů. Návrh je v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie, článek 167, ve kterém je mezi činnostmi Unie také uvedeno zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu. Aby těchto cílů bylo dosaženo, přijímá Rada Evropy na návrh Komise doporučení.

2. Návrh variant řešení

2.1 Návrh možných řešení včetně varianty „nulové“

2.1.1 Varianta 0 – Ponechání současného stavu

Při ponechání současného stavu může docházet k postupnému ničení a likvidaci dochovaných staveb montánního charakteru i architektury vzniklé díky důlní činnosti a pozůstatků po montánní činnosti. Bližší popis viz kapitola Rizika spojená s nečinností.

2.1.2 Varianta 1 – Prohlášení krajinných celků za památkové zóny v rámci ochrany Hornické kulturní krajiny Krušnohoří bez předpokladu zpracování plánů ochrany podle § 6a zákona č. 320/1987 Sb., o státní památkové péči:

Základem pro vymezení území krajinných památkových zón byl provedený terénní průzkum a zpracování vědeckých projektů pro dotčené území. Podkladem pro definování zásad urbanizace a hospodaření v území krajinných památkových zón a navržení krajinářských, urbanistických a architektonických regulativů včetně definování nedovolených zásahů v předmětných územích jsou závěry odborných pracovních skupin, ustavených za účelem zpracování podkladů pro návrh nové vyhlášky, a provedených studií.

Definování podmínek pro zásahy v rámci stavební a jiné činnosti (zejména hospodaření v lesích a na zemědělské půdě) v památkových zónách přispěje v praxi k lepší péči o montánní dědictví a zejména ke zlepšení vynutitelnosti práva. Předěje se tak konfliktním situacím při projednávání investorských záměrů a záměrů stavebních úprav. Nedovolené zásahy do území v rámci stavební a jiné činnosti, které jsou v rozporu s požadavky na jejich ochranu, se rozumí jejich poškozování a ničení kulturně historických hodnot v území. Veškeré záměry je nutno posuzovat ve vztahu k montánnímu dědictví. Stávající forma výkonu památkové péče v územích s plošnou památkovou ochranou se nemění.

2.1.3 Varianta 2 – Prohlášení krajinných celků za památkové zóny v rámci ochrany Hornické kulturní krajiny Krušnohoří včetně zpracování plánů ochrany památkové zóny podle § 6a zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči:

Podklad pro vymezení území a definování podmínek pro zásahy v rámci stavební a jiné činnosti v památkových zónách je obdobné jako ve variantě 1. Kromě toho pro dané území nebo jeho část může být zpracovaný plán ochrany památkové zóny, ve kterém se stanoví způsob zabezpečení kulturních hodnot památkové rezervace a památkové zóny z hlediska státní památkové péče, a ve kterém lze určit, u jakých nemovitostí, nejsou-li kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci nebo památkové zóně, nebo u jakých druhů prací na nich, včetně výsadby a kácení dřevin na veřejných prostranstvích (dále jen „úprava dřevin“), je vyloučena povinnost vlastníka (správce, uživatele) vyžádat si předem závazné stanovisko podle § 14 odst. 2. Plány ochrany lze vydat na dobu nejdéle 10 let pro území, ve kterém je již prohlášena památková rezervace nebo památková zóna, nebo pro jejich části.

Tato varianta přinese snížení administrativní zátěže jak pro vlastníky kulturních památek nebo nemovitostí, které se nalézají na území památkových zón, tak pro vlastní výkon státní správy na úseku památkové péče.

3. Vyhodnocení a zdroje dat

3.1 Identifikace nákladů a přínosů všech variant

Varianta 0

Tato varianta nepředpokládá žádné náklady, ale ani přínosy. Jak již bylo uvedeno výše, nulovou variantu nelze využít vzhledem k tomu, že by nedošlo k naplnění hlavního cíle předkládaného návrhu. Z těchto důvodů se tato varianta jeví prakticky jako nepřijatelná.

Varianta 1

Tato varianta předpokládá náklady na zpracování návrhu na prohlášení památkových zón a dále mírný nárůst nákladů oproti současnému stavu v rámci přeneseného výkonu státní správy.

Varianta 2

Tato varianta předpokládá obdobné náklady jako varianta 1. Kromě výše uvedených nákladů se předpokládají další náklady na zpracování plánů ochrany památkové zóny, které však ve své podstatě přinesou úsporu vzhledem k tomu, že vyloučí povinnost vlastníka u vybraných nemovitostí a druhů prací vyžádat si předem závazné stanovisko. Tím dojde k výraznému snížení nákladů na přenesený výkon státní správy proti variantě 1.

Vliv na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty

Památková zóna – Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná

Zde je nutno vzít v úvahu, že vybraná část území města Horní Blatná byla vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení historických jader měst za památkové zóny, prohlášena za památkovou zónu. V rámci dotčeného území proto nedojde k dalšímu nárůstu požadavků na výkon státní správy. Co se týká zbývajících částí území, včetně měst Abertamy a Boží Dar, nárůst požadavků na závazná stanoviska představuje cca dvojnásobek stávajícího stavu, tj. na základě dlouhodobého průměru se ročně jedná o vydání cca 50 závazných stanovisek.

Památková zóna Hornická kulturní krajina Jáchymov

V případě této památkové zóny je nutno vzít v úvahu, že vybraná část území města Jáchymov byla vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení historických jader měst za památkovou zónu, prohlášena za památkovou zónu. Protože památková zóna Jáchymov představuje podstatnou část zastavěného území navrhované zóny, roční nárůst požadavků na závazná stanoviska bude minimální.

Památková zóna Hornická kulturní krajina Háj-Kovářská-Mědník

V území navrženém k prohlášení za památkovou zónu je prohlášeno 12 nemovitých kulturních památek. Tím, že bude za památkovou zónu prohlášena Hornická kulturní krajina Háj-Kovářská-Mědník, předpokládá se nárůst cca 15 závazných stanovisek ročně.

Památková zóna Hornická kulturní krajina Krupka

Zde je nutno vzít v úvahu, že vybraná část území města Krupka byla vyhláškou č. 476/1992 Sb., o prohlášení historických jader měst za památkovou zónu, prohlášena za památkovou zónu. V rámci dotčeného území proto nedojde k dalšímu nárůstu požadavků na výkon státní správy. Co se týká zbývajících částí území, nárůst požadavků na závazná stanoviska se předpokládá cca dvojnásobek stávajícího stavu, tj. na základě dlouhodobého průměru se ročně jedná o vydání cca 50 závazných stanovisek.

Dopady pro památkovou zónu	Varianta 0	Varianta 1	Varianta 2
Hornická kulturní krajina Abertamy-Boží Dar-Horní Blatná	0	**	*
Hornická kulturní krajina Jáchymov	0	*	*
Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská - Mědník	0	**	*
Hornická kulturní krajina Krupka	0	**	*

Vysvětlivky: velmi nízké *, nízké **, středně vysoké ***, vysoké ****, velmi vysoké *****, žádné dopady 0, čím větší počet hvězdiček, tím větší dopad

Podle § 16 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, lze poskytnout z veřejných rozpočtů nebo státního rozpočtu na základě žádosti vlastníka příspěvek na obnovu kulturní památky. Vzhledem k tomu, že poskytnutí příspěvku se týká pouze věcí prohlášených za kulturní památky s tím, že bude vybrané území prohlášeno za památkovou zónu, nebude mít prohlášení památkových zón vliv na státní rozpočet.

I přes nárůst agendy, nákladů na vlastní prohlášení území za památkovou zónu a nákladů na zpracování plánů ochrany památkové zóny lze předpokládat, že novela nepřinese výrazné zvýšení finančních požadavků na státní rozpočet či veřejné rozpočty, a to z toho důvodu, že se předpokládá úbytek agendy – snížení počtu požadavků na vydání závazných stanovisek v souvislosti se zpracováním plánu ochrany a vydáním opatření obecné povahy.

Zajištění dlouhodobé koncepce ochrany památkových rezervací a památkových zón - přínosy jsou otázkou veřejného zájmu občanů České republiky na zachování a ochraně památkového fondu, který se přímo vyčíslit nedá.

Ministerstvo kultury administruje Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny, v jehož rámci lze čerpat potřebné finanční prostředky na obnovu kulturních památek ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném

znění, a to včetně možnosti zabezpečení pozůstatků důlních činností. V případech, že se bude jednat o činnosti podle vyhlášky Českého báňského úřadu č. 52/1997 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při likvidaci hlavních důlních děl, ve znění pozdějších předpisů, které nebude možné financovat ze zdrojů Ministerstva kultury a u kterých současně dojde k navýšení finančních nákladů spojených s prováděním těchto činností, budou zdrojem financování dalších vícenákladů účelově určené finanční prostředky státního rozpočtu.

3.2 Náklady

S prohlášením památkových zón jsou spojeny tyto náklady:

- Náklady spojené s vydáváním závazných stanovisek

Po provedeném šetření u výkonných orgánů státní správy (Obecní úřad s rozšířenou působností, který vykonává státní správu na úseku státní památkové péče Teplice a Ostrov) je aktuální počet ročně vedených řízení 20 – 25 závazných stanovisek, příp. vydaných rozhodnutí. Počet vedených řízení se vztahuje k městské památkové zóně Krupka (Magistrát města Teplice) a Horní Blatná (Městský úřad Ostrov). Při předpokládaném zvýšeném počtu řízení o cca 100%, t. j. o 25 vedených řízení pro památkovou zónu Hornická kulturní krajina Krupka a o 25 řízení pro památkovou zónu Hornická kulturní krajina Abertamy - Horní Blatná – Boží Dar a nákladech na jedno řízení 1 029,57 Kč, budou roční administrativní náklady činit 25 739,36 Kč pro každou památkovou zónu. V případě zbývajících krajinných památkových zón se jedná obdobně o administrativní náklady na jedno vedené řízení ve výši 1 029,57 Kč, což v případě památkové zóny Hornická kulturní krajina Háj – Kovářská – Mědník se při maximálním počtu patnácti vedených řízení jedná o roční náklady ve výši 15 443,55 Kč. Obdobný objem zvýšených nákladů bude v případě památkové zóny Hornická kulturní krajina Jáchymov.

Pokud se týká nákladů vlastníků nemovitostí spojených s požadavky na vydání závazného stanoviska, tyto náklady dosahují částky max. 3 020,08 Kč ve vztahu k jednomu správnímu řízení.

- Náklady ušlé příležitosti, které se týkají limitování vlastníka kulturní památky požadavky ve vztahu k zákonu č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči.

Co se týká dalších požadavků, konstatujeme, že v případě památkových zón krajinného typu se jedná zejména o respektování měřítka a charakteru dochované zástavby. Dále se v daném území sleduje zejména hmotové a prostorové uspořádání dochovaných staveb.

Staveb na území krajinných památkových zón se náklady ušlé příležitosti, které se týkají zejména energetických úspor, v podstatě nedotknou.- tuto větu asi odstranit, je nahrazena dalším textem???

Náklady mohou vlastníků nemovitostí v navrhovaných památkových zónách vzniknout zejména v důsledku promarněných příležitostí, což se nejčastěji týká snížení energetické náročnosti budov zateplením objektu¹. O absolutní omezení, co se týká zateplení objektů, se jedná v případě kulturních památek. Jak již bylo ve zprávě uvedeno, u ostatních objektů na území krajinných památkových zón se sleduje zejména měřítko a hmotové řešení objektů,

¹ Vzhledem k charakteru území – horská oblast – lze navíc předpokládat, že zásahů v podobě zateplení nebude třeba tolik – vysokohorská stavení jsou ve většině případů výkyvům teplot přizpůsobena.

proto u těchto objektů není vyloučeno provedení opatření ve smyslu snížení energetické náročnosti objektu. Nepředpokládá se proto, že majitelům nemovitostí vzniknou náklady v důsledku promarněných příležitostí, nehledě na to, že pro výpočet nákladů, které by vznikly promarněním příležitostí, neexistují relevantní studie ani statistiky, ze kterých by bylo možno čerpat. Proto nebyly tyto náklady dále zohledněny. Co se týká stavební činnosti jiného druhu než je zateplení objektů, ve sledovaném území se předpokládá obdobná četnost stavebních akcí jako v ostatních regionech České republiky.

- Náklady spojené s vydáním opatření obecné povahy a vydáním plánu ochrany.

3.3 Přínosy

Přínosy vyhlášení památkových zón jsou vesměs nevyčíslitelné. U varianty 2, která počítá s vyhlášením plánu ochrany je jako přínos uvedena úspora, která vznikne v důsledku snížení počtu závazných stanovisek a omezení administrativy nejen na straně veřejné správy, ale dojde i ke snížení nákladů na straně vlastníků nemovitostí.

Lze konstatovat, že na území Krušných hor, tedy i v navrhovaných památkových zónách je poměrně vyšší turistický ruch, a to především v zimních střediscích. Po prohlášení území za památkové zóny, resp. v případě, že bude toto území zapsáno na Seznam světového dědictví UNESCO, se předpokládá zvýšená návštěvnost tohoto území rovněž v období duben - říjen, ale nepředpokládá se neúnosná koncentrace návštěvníků v některých lokalitách. Protože je poměrně dobrá dopravní dostupnost daného území, přínosem bude zvýšené využití dopravního spojení kromě zimního období i v ostatních ročních obdobích. Stejně tak se předpokládají přínosy ve vztahu k ubytovacím a stravovacím zařízením v daných oblastech a počítá se s jejich zkvalitňováním i rozšiřováním. Plánuje se zřízení dalších infocenter, zpřístupnění dalších prohlídkových štol, ve kterých se návštěvníci budou moci seznámit s historií těžby a technikami dobývání rud v různých etapách vývoje krušnohorského hornictví, a zřízení dalších naučných stezek. Výše uvedené přínosy budou mít příznivý dopad na vytvoření nových pracovních míst. Propagace území je zajištěna prostřednictvím informačních portálů, vydáním nových průvodců, realizací akcí apod.

Turismus má navíc obecně relativně vysoké multiplikační efekty v území – a to zejména z hlediska zaměstnanosti. Vyhlášení památkových zón by mělo umožnit rozšíření turistické sezóny v dané oblasti i mimo zimní měsíce, což by mělo přispět minimálně ke snížení sezónní nezaměstnanosti v regionu (v terciárním sektoru mimo lyžařskou sezónu) – což pro region rozhodně bude znamenat přínos.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Investice do uchování kulturního dědictví má návratnost především v udržení místního jedinečného prostředí a kulturních statků, které jsou nenahraditelné a neocenitelné. Památková ochrana je sice spojena s určitými příjmy, které se však promítají většinou nepřímo, zejména jako příjmy z turistického ruchu. Území s památkovou ochranou jsou obecně turisticky přitažlivější.

U variant 1 a 2 lze v porovnání s variantou 0 předpokládat pozitivní dopady na oblast památkové péče, ale také na životní prostředí. V případě varianty 2 se předpokládá snížení

administrativního zatížení z důvodu zpracování plánů ochrany pro daná území. Nepředpokládají se zvýšené požadavky na veřejné rozpočty včetně státního rozpočtu co se týká poskytování příspěvků na obnovu kulturních památek. Lze předpokládat pouze mírně zvýšené požadavky na počet žádostí o vydání závazných stanovisek.

	Varianta 1	Varianta 2
Náklady		
Administrativní a finanční náklady na straně výkonu státní správy a vlastníků kulturních památek	**	***
Finanční náklady ze státního rozpočtu	***	***
Přínosy		
Vytvoření podmínek pro ochranu a zachování kulturně historických hodnot	***	***
Právní opora k prosazení cílů památkové péče	***	***
Snížení administrativních nákladů spojených s omezením počtu vydávaných závazných stanovisek	**	***

Pozn.: s větším počtem hvězdiček je varianta hodnocena lépe

3.5 Lesní hospodaření ve vztahu k hornické kulturní krajině

Ustanovení § 3 odst. 2 Vyhlášky o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny, ve kterém je uvedeno, že podmínky ochrany zóny stanovené v odstavci 1 se nevztahují na lesní hospodaření, pokud se na dotčeném lesním majetku hospodaří podle schváleného lesního hospodářského plánu nebo lesní hospodářské osnovy, deklaruje právní stav, který je poněkud nepřehledně kodifikován v právních normách tak, aby bylo postaveno najisto, že lesní hospodaření nebude předmětnou vyhláškou znemožněno, protože ochrana montánního kulturního dědictví není s hospodářskou lesní činností v rozporu. Podle § 14 zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, v platném znění, je vlastník (správce, uživatel) nemovitosti, která není kulturní památkou, ale je v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu nemovité kulturní památky, nemovité národní kulturní památky, památkové rezervace, nebo památkové zóny (§ 17), povinen k zamýšlené stavbě, změně stavby, terénním úpravám, umístění nebo odstranění zařízení, odstranění stavby, úpravě dřevin nebo udržovacím pracím na této nemovitosti si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, není-li tato jeho povinnost podle tohoto zákona nebo na základě tohoto zákona vyloučena (§ 6a, § 17). Lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy jsou nástrojem cílevědomého hospodaření v lesích, podávají všestranný obraz o současném stavu lesů, určují na základě nejnovějších poznatků cíle a úkoly hospodaření v lesích, a to zejména z hlediska pěstování a ochrany lesů, těžby dříví a ostatních funkcí lesa. Ustanovení § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. se na lesní hospodaření nevztahuje, jak bude podrobněji vysvětleno níže, přičemž podzákonná právní norma (vyhláška) nemůže mít větší právní sílu než zákonný předpis. Z dikce § 14 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb. a zaměření lesních hospodářských plánů, příp. osnov, je zjevné, že se nejedná o činnosti stavební apod. Nejedná se ani o úpravu dřevin ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., protože termín „úprava dřevin“ je zde legislativní zkratkou s přesným výkladem, který lesní

hospodaření nezahrnuje. Při použití legislativní zkratky platí, že její obsah se vymezuje na prvním místě, kde se objevuje, a dále při jejím použití v dalším textu zákona již má takto stanovený obsah. Její obsah se pro další jednotlivá ustanovení nově nevymezuje. V tomto případě je pojem „úprava dřevin“ poprvé použit v ustanovení § 6a odst. 1 a na dalších místech, kde se tento pojem používá [§ 14 odst. 2 a odst. 7, § 17 odst. 1, § 35 odst. 1 písm. h) nebo § 39 odst. 1 písm. g)] již tento obsah pojmu znovu vymezován není a pojem musí být používán v rozsahu a podobě tak, jak byl vymezen na místě prvního použití. Ustanovení § 6a odst. 1 předpokládá, že pojem údržba dřevin se vztahuje výlučně k veřejným prostranstvím, a že úpravou dřevin je pouze kácení a výsadba dřevin na těchto prostranstvích. Jinými slovy úpravou dřevin není „pěstování a ochrana lesů, těžba dříví a zachování ostatních funkcí lesa“ – bez ohledu na intenzitu ani jakýkoli zásah na dřevinách (včetně kácení a výsadby) na místech, která definičně nespádají pod pojem „veřejného prostranství“ – to vymezuje ustanovení § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto ustanovení zákona o obcích jsou veřejným prostranstvím všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení. Pojmově tedy veřejné prostranství není lesem, kdy pojem les je speciálně vymezen v § 2 písm. a) a b) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Podle citovaných ustanovení lesního zákona se rozumí lesem lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa, přičemž funkcemi lesa jsou přínosy podmíněné existencí lesa, které se člení na produkční a mimoprodukční. Pokud by tedy pod pojem „úprava dřevin“ mělo spadat i hospodaření v lesích, musela by se tato skutečnost promítnout do zmíněné legislativní zkratky, což se však nestalo a ani nebylo zákonodárcem zamýšleno.

Rovněž se nejedná ani o terénní úpravy, protože tento pojem je definován v zákoně č. 183/2006 Sb., stavební zákon, v platném znění, když § 3 odst. 1 uvádí, že terénní úpravou se pro účely tohoto zákona rozumí zemní práce a změny terénu, jimiž se podstatně mění vzhled prostředí nebo odtokové poměry, těžební a jim podobné a s nimi související práce, nejedná-li se o hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem, například skladovací a odstavné plochy, násypy, závážky, úpravy pozemků pro zřízení hřišť a sportovišť, těžební práce na povrchu.

Na lesní hospodářské plány a lesní hospodářské osnovy mohou být kladeny požadavky památkové péče již ve fázi jejich zpracování, tak aby se předešlo případným nesrovnalostem při ochraně kulturního bohatství v průběhu vykonávání lesního hospodaření, a to na základě ustanovení § 29 odst. 2 písm. b) zákona č. 20/1987 Sb., kde je uvedeno, že obecní úřad obce s rozšířenou působností zabezpečuje předpoklady pro komplexní péči o kulturní památky a nemovitosti, které nejsou kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci, v památkové zóně nebo v ochranném pásmu (§ 17), a v souvislosti s tím vydává jako dotčený orgán na návrh nebo z vlastního podnětu závazné stanovisko a poskytuje další podklady do řízení vedených jinými správními úřady než orgány státní památkové péče podle zvláštních právních předpisů.

Vzhledem k výše uvedenému, tedy k tomu, že lesní hospodaření nepředstavuje zásah do památkové podstaty území, nevznikají zde žádné náklady ani přínosy spojené s jeho realizací, neboť v daném případě nejde o vynětí z regulace, ale o výslovné deklarování skutečnosti (vymezené na úrovni zákonů), že právní regulace vyplývající z této vyhlášky nepřekračuje zákony danou mez ingerence památkové péče do hospodaření s lesy.

4. Návrh řešení

4.1 Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Doporučuje se přijmout variantu č. 2 z důvodu popsaného poměru přínosů a nákladů navrženého řešení. Nejsou předpokládány výrazně zvýšené finanční požadavky na státní rozpočet či veřejné rozpočty. Dopady na podnikatelské prostředí jsou přínosné. Celkově pozitivní lze předpokládat dopady na životní prostředí. Nepředpokládají se sociální dopady. Negativní dopady na rovnost mužů a žen se nepředpokládají.

5. Implementace a vynucování

Předkládaný návrh vyhlášky neobsahuje žádné nástroje upravující jeho naplňování nebo vynucování – ty jsou zakotveny v zákoně. Opět vzhledem k věcnému rozsahu lze předpokládat, že naplňování ze strany státní správy nebude činit žádné potíže a stejně jako kontrola a vymáhání bude standardně začleněno do ostatní činnosti příslušných orgánů státní správy.

6. Přezkum účinnosti

Přezkum účinnosti nového předpisu bude prováděn na základě sledování a pravidelného vyhodnocování účinnosti a funkčnosti zavedených opatření na základě podkladů z kontrol prováděných v rámci dozorové činnosti.

7. Konzultace a zdroje dat

Odborné podklady pro návrh vyhlášky včetně odůvodnění byly připraveny pracovními skupinami, které byly ustaveny za účelem zpracování podkladů pro novou vyhlášku o prohlášení památkových zón, a jedná se zejména o tyto publikace: Michal Urban a kol. 2011: Projekt Montanregion Krušnohoří/Erzgebirge, Cesta ke světovému dědictví UNESCO; Michal Urban: Tři studie k hornické a kulturní krajině českého Krušnohoří; Karel Kuča: Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku; Emanuel Poche: Umělecké památky Čech; Veřejně přístupné údaje z katastru nemovitostí, údaje Českého statistického úřadu a Ústředního seznamu kulturních památek České republiky.

Odpovědní představitelé Karlovarského kraje, Ústeckého kraje, města Jáchymov, města Boží Dar, města Horní Blatná, města Abertam, města Krupky a obce Měděnec vydaly společné prohlášení, kterým se zavázaly, že budou společně chránit mimořádné historické dědictví předků tak, aby zůstalo zachováno v nejvyšší míře pro příští generace a budou společně pokračovat ve snaze dovést jimi spravovaná sídla a vytipované lokality k vytčenému cíli – zápisu na Seznam světového a přírodního dědictví – UNESCO pod názvem Hornická kulturní krajina Krušnohoří. Kraje a obce deklarovaly, že náváží na již schválené dokumenty, kterým jsou usnesení zastupitelstev. Problematika byla průběžně konzultovaná s dotčenými kraji, městy, obcemi, a Národním památkovým ústavem, který zpracoval podkladové materiály. Protože se návrhy dotýkají česko-německého sériového statku Hornická kulturní krajina Krušnohoří nominovaného na Seznam světového dědictví UNESCO byla problematika konzultovaná také na mezistátní úrovni. Obdobně se bude dále konzultovat navrhované řešení.

8. Kontakty

Ing. arch. Hana Šnajdrová, odbor památkové péče, tel. 257 085 419, e-mail: hana.snajdrova@mkcr.cz - odpovědná za věcnou problematiku

JUDr. Renata Pešková, odbor legislativní a právní, tel.: 257 085 293, e-mail: renata.peskova@mkcr.cz – odpovědná za legislativní úpravy textu

A. b - Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem č. 20/1987 Sb., včetně souladu se zákonným zmocněním, ústavním pořádkem České republiky a s předpisy Evropské unie

Návrh je zpracován na základě zákonného zmocnění obsaženého v § 6 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., podle kterého „území sídelního útvaru nebo jeho části s menším podílem kulturních památek, historické prostředí nebo část krajinného celku, které vykazují významné kulturní hodnoty, může Ministerstvo kultury po projednání s krajským úřadem prohlásit za památkovou zónu a určit podmínky její ochrany“. Návrh vyhlášky naplňuje toto zmocňovací ustanovení zákona, je s ním plně v souladu a není v rozporu ani s ostatními ustanoveními zákona č. 20/1987 Sb.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky, s Listinou základních práv a svobod a s Ústavou České republiky. Návrh vyhlášky respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a opatření obsažená v tomto návrhu neporušují ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity. Návrh vyhlášky je vydán k provedení zákona č. 20/1987 Sb. a v jeho mezích; je v souladu se zmocněním ministerstva podle čl. 79 odst. 3 Ústavy České republiky.

Navrhovaná právní úprava není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Konkrétně se předloženého návrhu vyhlášky týká Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy publikovaná pod číslem 73/2000 Sb. m. s., zejména ustanovení čl. 1 bod 2, čl. 3 bod 2 a čl. 7, a v případě zápisu lokality do Seznamu světového dědictví i Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví publikovaná pod číslem 159/1991 Sb. m. s.

Pro prohlašování památkových zón nejsou v rámci Evropské unie stanovena jednotná pravidla, právní úprava je plně ponechána na pravomoci členských států. Návrhem vyhlášky nejsou do právního řádu ČR implementovány předpisy EU a návrh není s právem EU v rozporu.

Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

- Dopady na státní rozpočet České republiky a ostatní veřejné rozpočty jsou specifikovány v RIA.
- Vliv na fyzické a právnické osoby (žadatele), podnikatelské prostředí – oba vlivy, prohlášení památkových zón a případný zápis na Seznam světového dědictví UNESCO, přinesou zvýšený zájem v oblasti cestovního ruchu a tím bude potřeba zabezpečit v daném území poskytování s tím souvisejících služeb. Určitý dopad na podnikatelské prostředí

bude v rámci omezení vyplývajícího z povinnosti dodržování zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Přínos se předpokládá zejména v nárůstu nových pracovních míst.

- Navrhovaná právní úprava neporušuje zákaz diskriminace.
- Návrh nepředpokládá sociální dopady a vliv na životní prostředí lze předpokládat celkově pozitivní. Zvýšení ochrany památkových hodnot památkové zóny ve vztahu ke kulturní krajině. Minimalizace narušení prostředí památkové zóny nevhodnými realizacemi.
- Negativní dopady z hlediska ochrany soukromí a osobních údajů, na sociálně slabé osoby, na specifické skupiny obyvatel, na osoby se zdravotním postižením a na národnostní menšiny se též neočekávají.

A. c. Zhodnocení korupčních rizik

I. Posouzení navrhovaného právního předpisu

1. Přiměřenost

Rozsah navržených památkových zón zahrnuje kulturní krajinu, která dokladuje dochované kulturně historické hodnoty prezentované montánní i stavební činností člověka a které tvoří krajina a památky na těžbu a zpracování rud, dochované v podstatě ve stavu po skončení těžby. Podrobně se touto částí zabývá úvodní kapitola odůvodnění.

Prohlašování památkových zón je v souladu se zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Návrhem vyhlášky, která je svým rozsahem přiměřená množině vztahů, které má upravovat, se nezakládají další kompetence orgánů památkové péče.

2. Efektivita

Prohlášením vybraných území za památkové zóny, v tomto případě se jedná o památkové zóny krajinného typu, vznikají vlastníkům objektů uvnitř památkové zóny povinnosti vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, přičemž se v případě orgánů památkové péče předpokládá pouze nevýrazné zvýšení dopadů na výkon státní správy. V daném případě je tedy možná efektivní implementace a plošná kontrola a dodržování dané regulace.

3. Odpovědnost

Kompetence a výčet orgánů, které vykonávají výkon státní správy, je stanoven v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění. Postup dále upravuje správní řád a jednotlivé individuální správní akty, jimiž jsou vydávána závazná stanoviska z hlediska památkové péče, musí být vedena oprávněnými úředními osobami.

4. Opravné prostředky

V průběhu procesu prohlašování vybraných území za památkové zóny mohou v rámci připomínkového řízení dotčené obce vyjádřit své připomínky k návrhu vyhlášky s tím, že památkové zóny jsou prohlašovány po projednání s krajskými úřady. Jedná se o standardní postup při přípravě právních předpisů připravovaných v souladu s Legislativními pravidly vlády.

Co se týká obnovy kulturních památek, ale také nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nalézají se na území památkových zón, je vlastník povinen požádat o vydání závazného stanoviska. Závazné stanovisko je vydáno buď přímo rozhodnutím nebo se jedná o správní akt správního úřadu, který není samostatným správním rozhodnutím a který je vydáván ve správním řízení na základě zákona (§ 149 správního řádu). Jedná se o standardní postup a účastník řízení má vždy možnost řádného opravného prostředku. Adresát, resp. vlastník kulturní památky je vždy poučen, jak má v konkrétním případě postupovat.

5. Kontrolní mechanismy

Navrhovaný předpis konkrétně a srozumitelně nastavuje systém odpovědnosti jednotlivých účastníků. Funkční systémy vlastní kontroly a přezkoumávání rozhodnutí přijímaných podle platného památkového zákona a navazujících vyhlášek již existují, stejně jako nezbytný funkční sankční mechanismus.

II. Specifické podmínky

1. Poptávková stránka

Vyhláškou nejsou řešeny žádné nové postupy při výkonu státní správy v oblasti památkové péče. Kompetence řeší zákon č. 20/1987 Sb. a určuje příslušnost jednotlivých orgánů v jednotlivých typech řízení. K vedení řízení je určena pověřená úřední osoba, je uvedena v příslušném spise a lze ji bezpečně určit.

Jednoznačně lze identifikovat, na základě jakých podkladů je rozhodnutí, resp. závazné stanovisko vydáváno. Všechny písemnosti, na základě kterých je rozhodováno, jsou součástí spisu a jsou obsaženy v soupisu všech součástí, včetně příloh, s určením data, kdy byly do spisu vloženy.

O dané věci se rozhoduje na základě žádosti vlastníka, který je povinen, vždy když se jedná o obnovu kulturních památek, ale také nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nalézají se na území památkových zón, požádat o vydání závazného stanoviska. Četnost rozhodování je ovlivněna výší stavební aktivity v daném území.

Předmětná agenda vyžaduje pro rozhodování v dané oblasti specifické znalosti v oboru památkové péče (zkouška odborné způsobilosti).

2. Nabídková stránka

Dotčenými subjekty, kterým vznikají nové povinnosti jsou vlastníci nemovitostí, které nejsou kulturní památkou, ale nalézají se na území památkových zón. Jedná se o skupinu, která má jako společnou charakteristiku pouze právní vztah k nemovitosti. Povinnost může být vyloučena pouze plánem ochrany podle § 6a zákona č. 20/1987 Sb. Vyjednávací síla jednotlivých subjektů je různá. Co se týká dalších dotčených subjektů, jedná se o výkonné orgány státní památkové péče a Národní památkový ústav. Pokud by byli za zájmovou skupinu pokládáni pracovníci památkové péče, tuto skupinu lze charakterizovat jako osoby s hlubším zájmem o kulturní dědictví, s vysokou osobní motivací pro danou práci a respektem k tradicím a etickým normám. Známé postoje ke korupci jsou výrazně negativní. Vládou byl schválen Etický kodex úředníků a zaměstnanců veřejné správy, na jehož základě jsou přijímány vnitřní předpisy jednotlivých úřadů.

III. Transparency a otevřená data

Navrhovaný předpis nemá vliv na dostupnost informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

V případě, že bude vyhláška o prohlášení území za památkové zóny kladně projednaná, bude zveřejněna jako součást našeho právního řádu ve Sbírce zákonů. Prohlášení památkové zóny se promítne jednak v Ústředním seznamu kulturních památek ČR vedeném Národním památkovým ústavem a jednak v katastru nemovitostí; oba informační systémy jsou veřejně přístupné.

Ve vztahu k prohlášení památkových zón se zveřejňování údajů nemění. Pokud je na obnovu kulturní památky poskytnut příspěvek, je tento údaj zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to na webu Ministerstva kultury. Další údaje jsou, v případě povinnosti zveřejnění, dostupné na úřední desce Ministerstva kultury.

K vyhledávání zveřejněných dat není potřeba předchozí registrace ani uhrazení poplatků za zřízení přístupu. Se zveřejněnými údaji lze dále snadno pracovat.

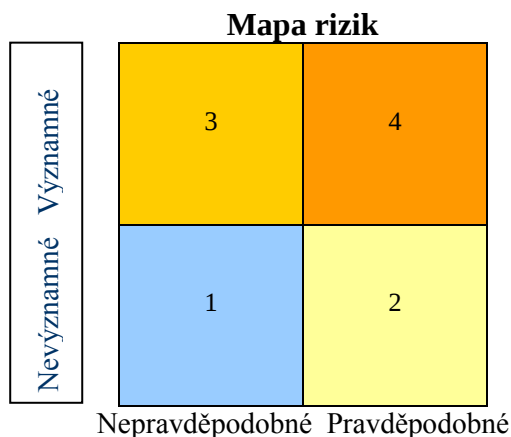
IV. Přiměřenost postupů, procesů a sankcí

Návrh vyhlášky nezavádí žádné nové postupy, procesy ani sankce.

V. Sběr dat o korupčních rizicích

Z praxe nejsou známy žádné korupční kauzy, které by se týkaly výkonu veřejné správy v oblasti státní památkové péče. Zhodnocení korupčních rizik tak vychází pouze z obecných předpokladů.

Druh rizika	Závažnost rizika	Pravděpodobnost/ četnost výskytu rizika	Body
Varianta O			
Tlak investorů	Nevýznamný	Nepravděpodobné	1
Nedostatečná pravidla pro rozhodování	Významné	Nepravděpodobné	3
Nedostatečná kontrola	Významné	Nepravděpodobné	3
Koncentrace rozhodovací pravomoci	Významné	Nepravděpodobné	3

V případě provázaného systému výkonu veřejné správy, který je založen na skutečnosti, že podklady pro vydávání závazných stanovisek vytváří odborná organizace, závazné stanovisko vydává orgán památkové péče a na jeho základě následně rozhoduje stavební úřad, vzniká poměrně malý prostor pro korupční jednání. Veškeré postupy správních orgánů jsou dostatečně upraveny související legislativou, nedochází ke koncentraci pravomocí, je vykonávána kontrolní činnost.

Ke snížení korupčních rizik by mělo přispět například vydání plánu ochrany, který určí způsob zabezpečení kulturních hodnot v památkové zóně v obecné poloze a v rámci individuálních správních aktů budou tyto podmínky závazné. Tím se podstatně omezí možnost odchylek v posuzování jednotlivých případů a rozhodování v oblasti památkové péče bude transparentnější.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K § 1

Určuje se předmět vyhlášky, kterým je prohlášení vyjmenovaných památkových zón a současně se vymezuje předmět ochrany a kulturní hodnoty v daném území.

K § 2

Definuje se vymezení hranic, určuje se časové zpracování a místo uložení map s grafickým vyznačením jednotlivých památkových zón. Rozeslání příslušných mapových podkladů zajistí Národní památkový ústav.

K § 3

Určují se podmínky pro stavební a další činnosti směřující k ochraně území a zvýšení kvality životního prostředí pro zajištění ochrany krajinných celků, obdobně jako je tomu v případě dalších vyhlášek o prohlášení památkových zón. V rámci hospodaření v lese, tj. těžby a obnovy lesního porostu, která byla schválena v lesním hospodářském plánu, popř. lesní hospodářské osnově, není tato těžba a obnova úpravou dřevin ve smyslu památkového zákona.

K § 4

Stanoví se datum účinnosti této vyhlášky Ministerstva kultury.